

Szerkezetek tűzvédelmi tervezése I.

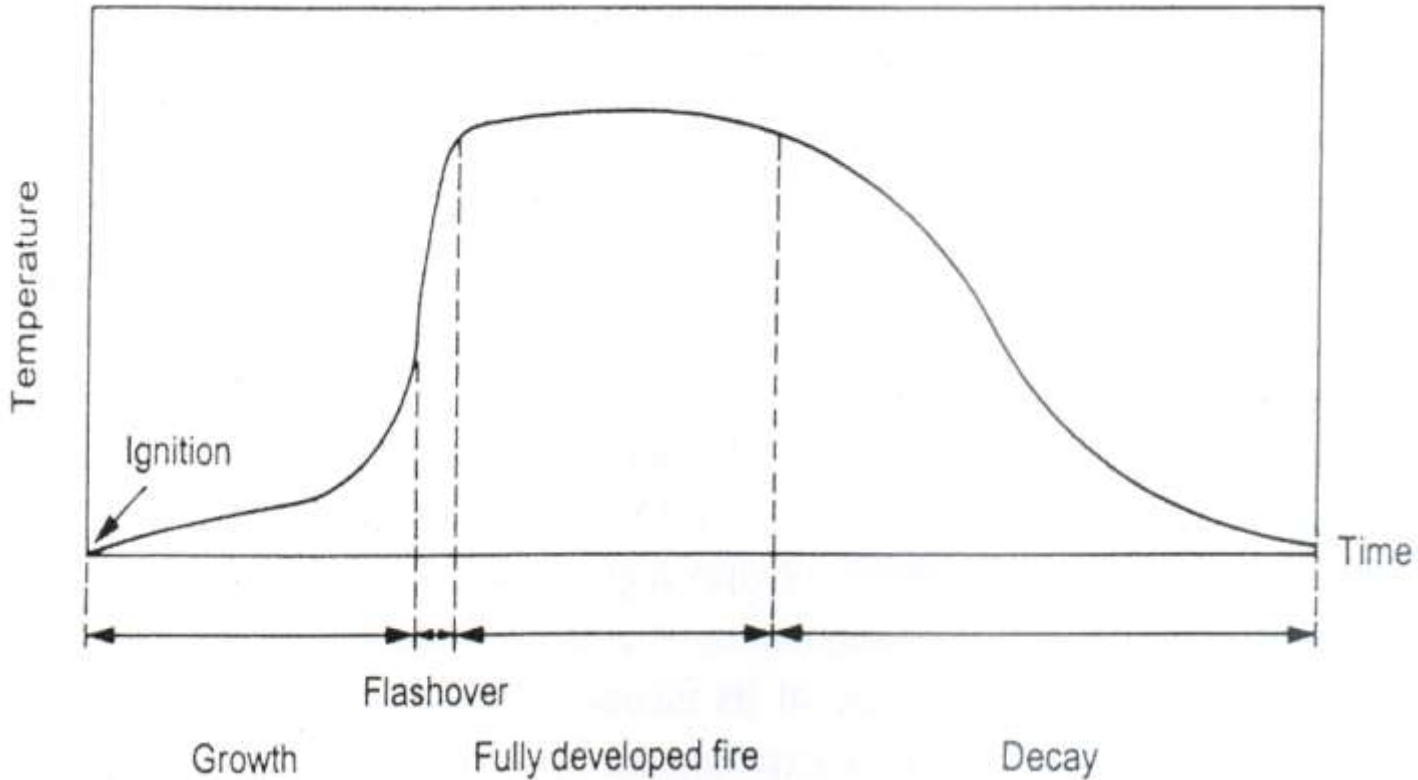
VASBETONSZERKEZETEK

Hlavička Viktor

BME Építőanyagok és Magasépítés Tanszék

2019. szeptember 11

A tűz modellezése

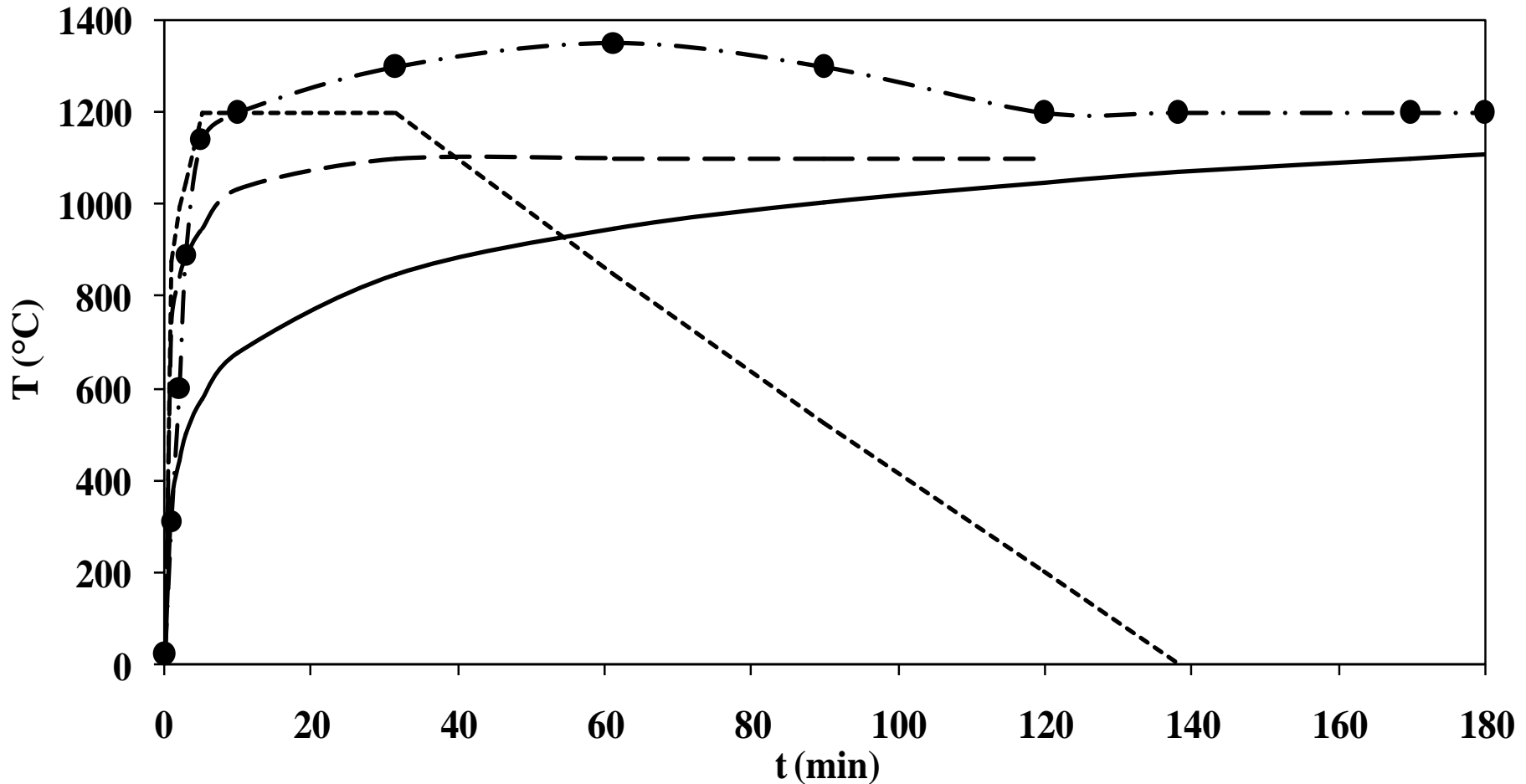
hőmérséklet- idő görbe:

-felfűtési sebesség

-az elért maximális hőmérséklet

-lehűlés módja

Szabványos tűzgörbék

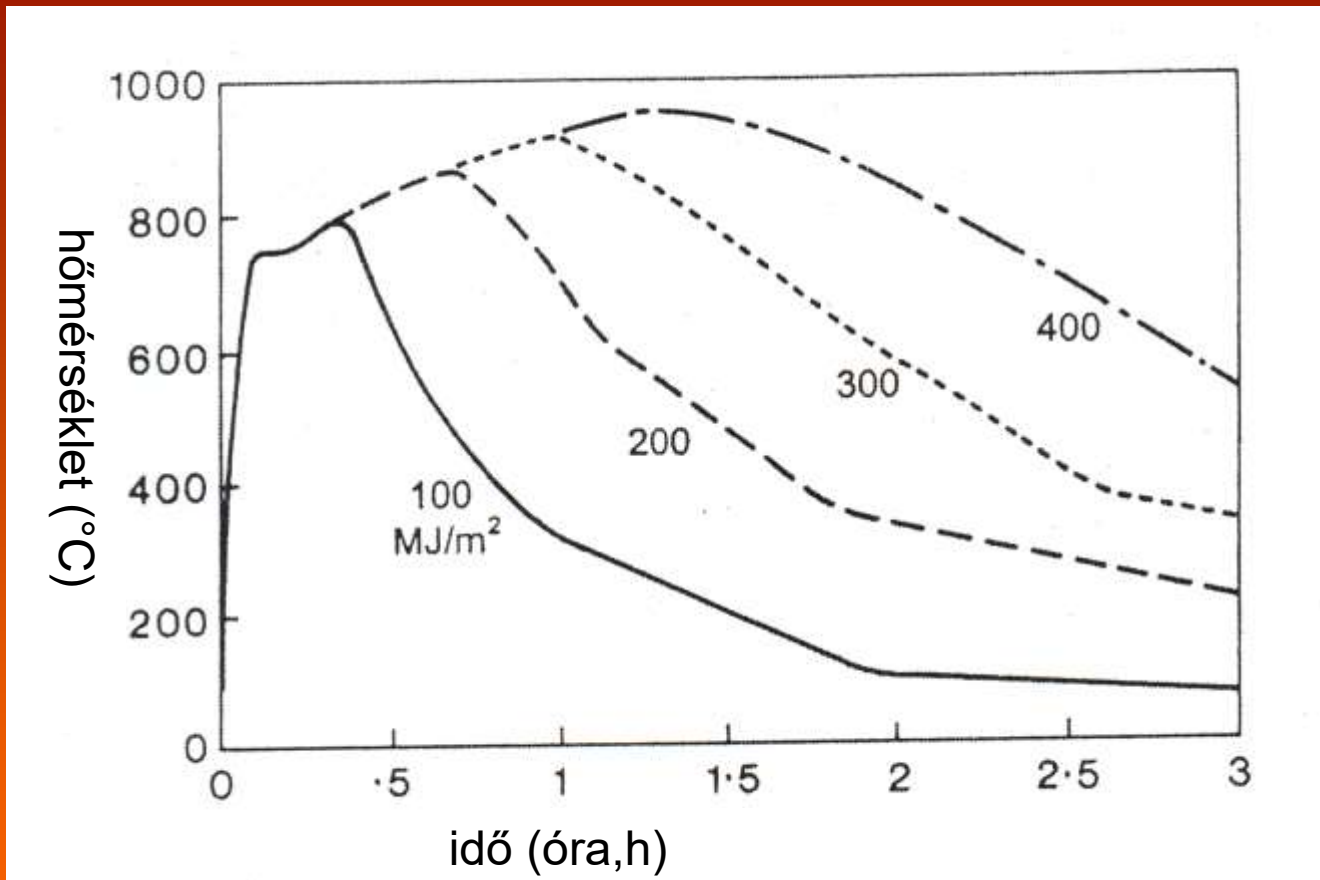
— Standard

- - Szénhidrogén

- · - · ZTV (D)

—●— RWS, RijksWaterStaat

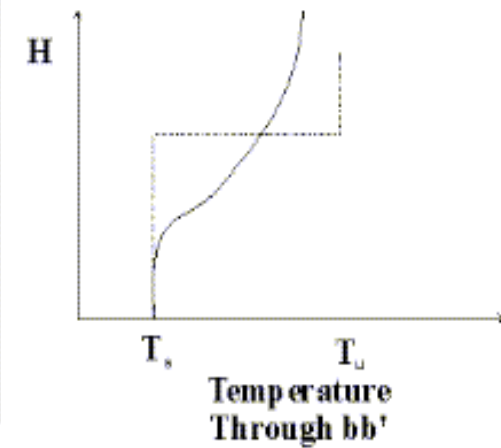
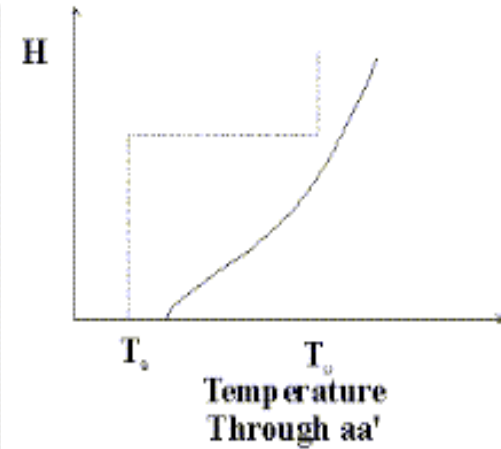
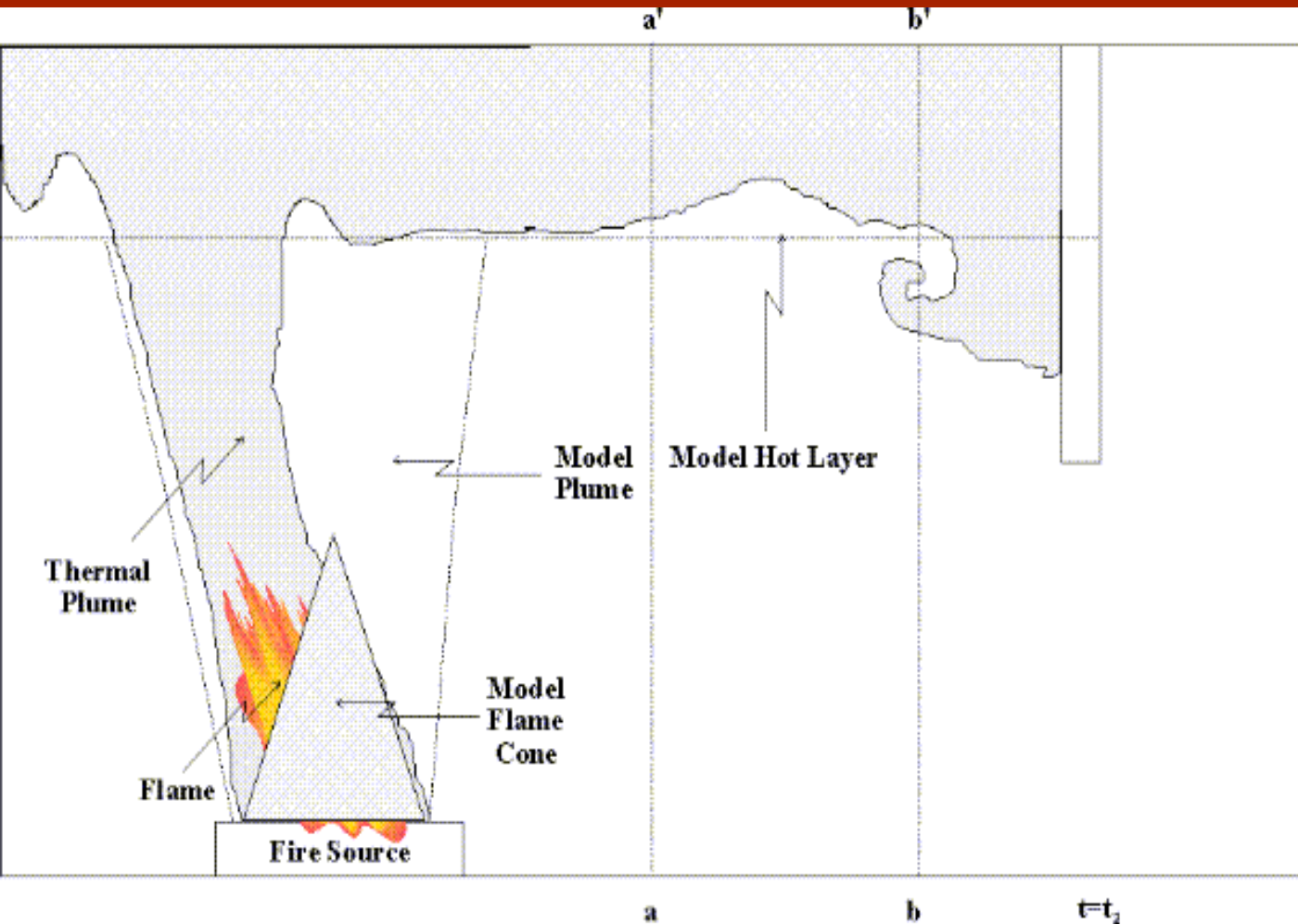
Parametrikusan megadott görbék

Mit ad meg?

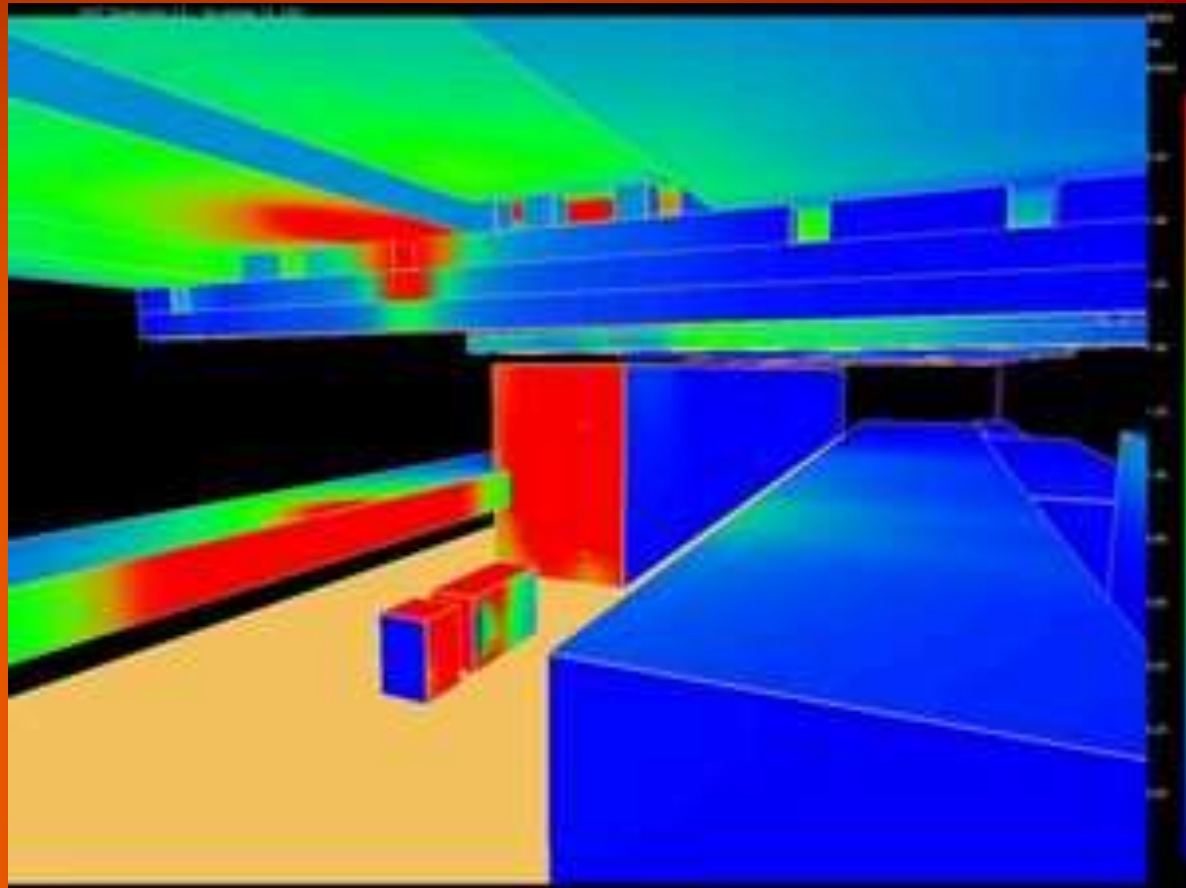
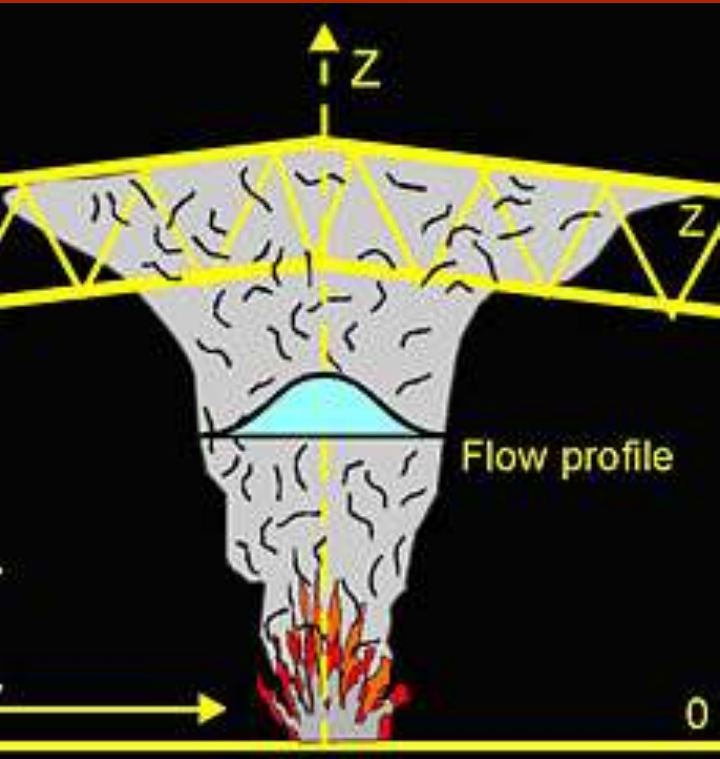
Különböző hőmennyiséghez és ventilációs mértékhez tartozó hőmérséklet- idő görbéket.

Több zónás modell

CFD modell

Computational fluid dynamics

léghőmérséklet

szerkezetet érő hőteher

szerkezet modellezése

A BETON VÁLASZA A HŐMÉRSÉKLET EMELKEDÉSÉRE

- **anyagszerkezeti változások**
- a cement és az adalékanyag eltérő hőtágulása
- belső víz-gőznyomás
- a keresztmetszeten belüli, illetve az elem menti eltérő hőmérsékletek

- **túlzott lehajlás** (beleértve a hő hatására bekövetkező kúszás és fajlagos alakváltozás okozta növekményt)
- **túlzott repedezettség**

- a beton és a betonacél közötti **tapadás** és lehorgonyzó képesség leromlása
- betonfedés **réteges leválása**
- **teherbírás vesztes** (beleértve stabilitás vesztes és átszúródás)

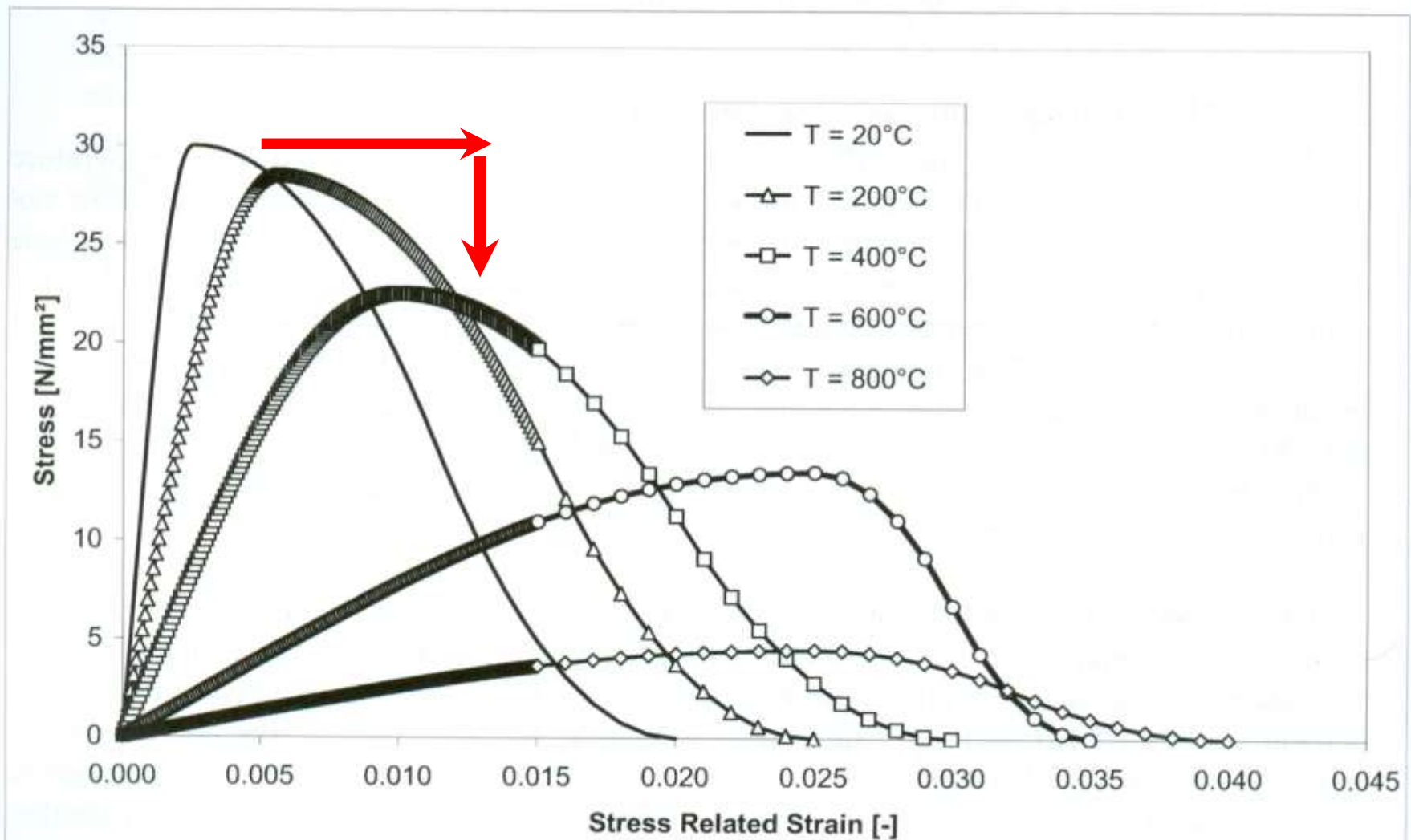
Tűzkárosult feszített vasbetongerenda *fesztáv 18 m, tűzeset 1985)*

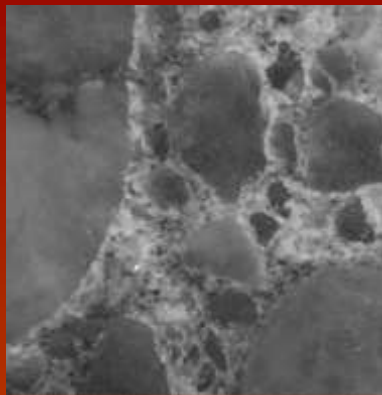

Beton

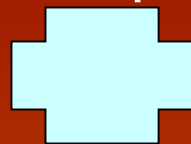
A BETON σ - ε DIAGRAMJÁNAK VÁLTOZÁSA A HŐTERHELÉS HATÁSÁRA

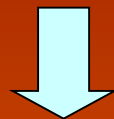

ÖSSZETEVŐK

- megszilárdult cementpép
- adalékanyag
- szálak

**kémiai és fizikai
változások**

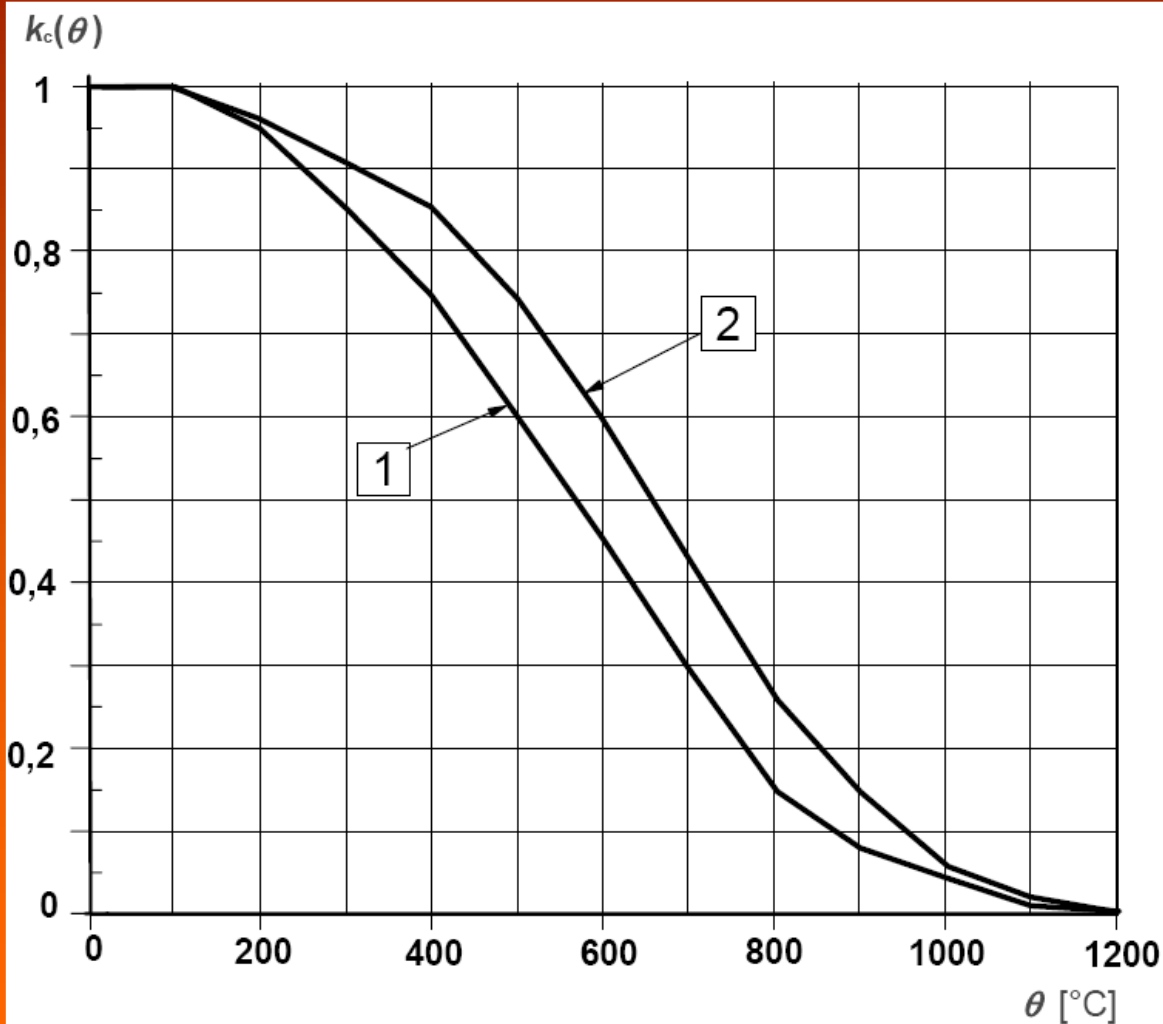
Hőm.	megszilárdult cementpép	adalékanyag	polipropilén szálak
1200°C	olvadás		
1000°C			
800°C	CaCO ₃ bomlása		
700°C	CSH bomlása		
600°C			
500°C	Ca(OH) ₂ bomlása		
400°C			
200°C	a cementkő dehidratációjának kezdete		bomlás
100°C	↑ víz távoztása	kvarc átalakulása	olvadás

Anyagjellemzők: beton

$$f_{ck}(\theta) = k_c(\theta) f_{ck}(20^\circ\text{C})$$

MSZ EN 1992-1-2:2004

Curve **1** : Normal weight concrete with siliceous aggregates

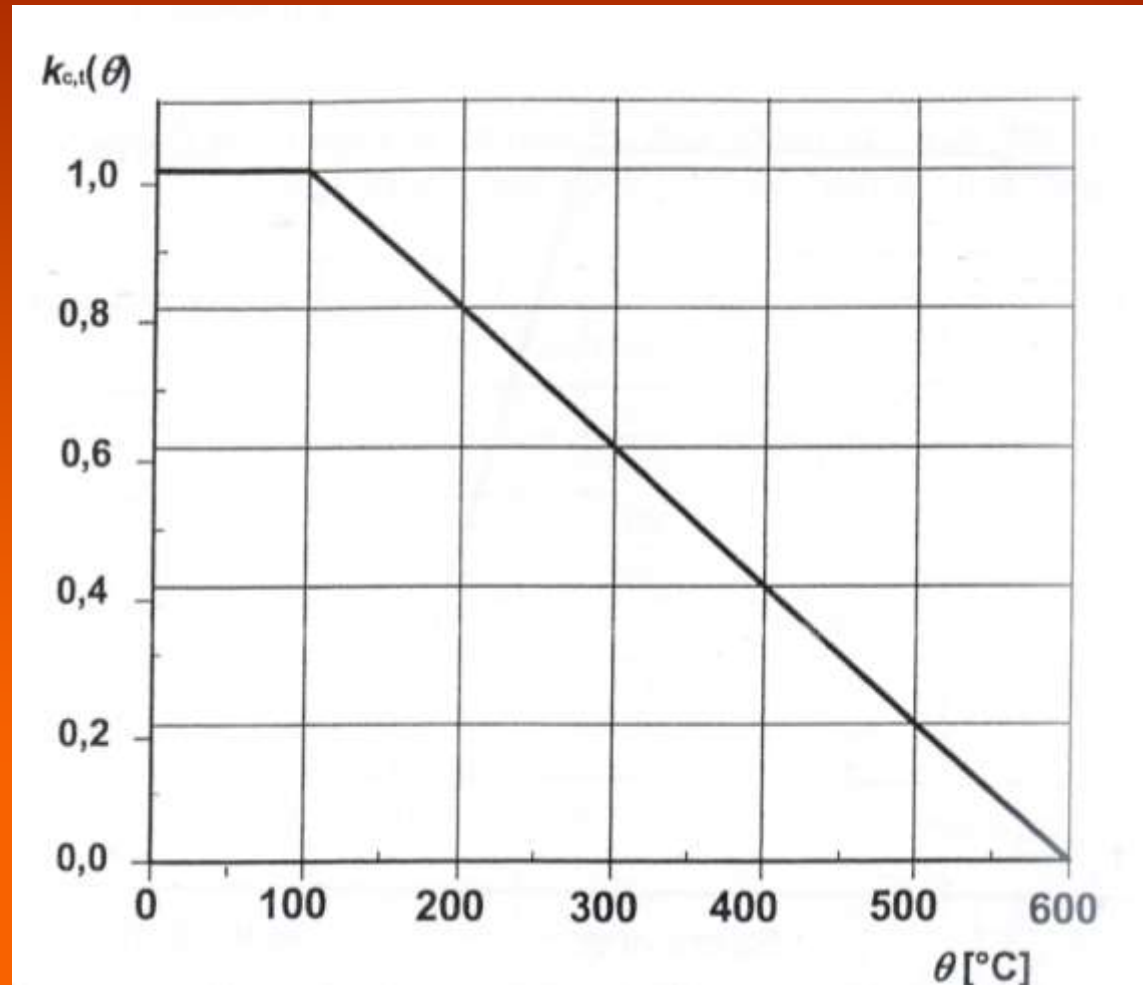
Curve **2** : Normal weight concrete with calcareous aggregates

Anyagjellemzők: beton

húzószilárdság

$$f_{ck,t}(\Theta) = k_{c,t}(\Theta) f_{ck,t}(20^{\circ}\text{C})$$

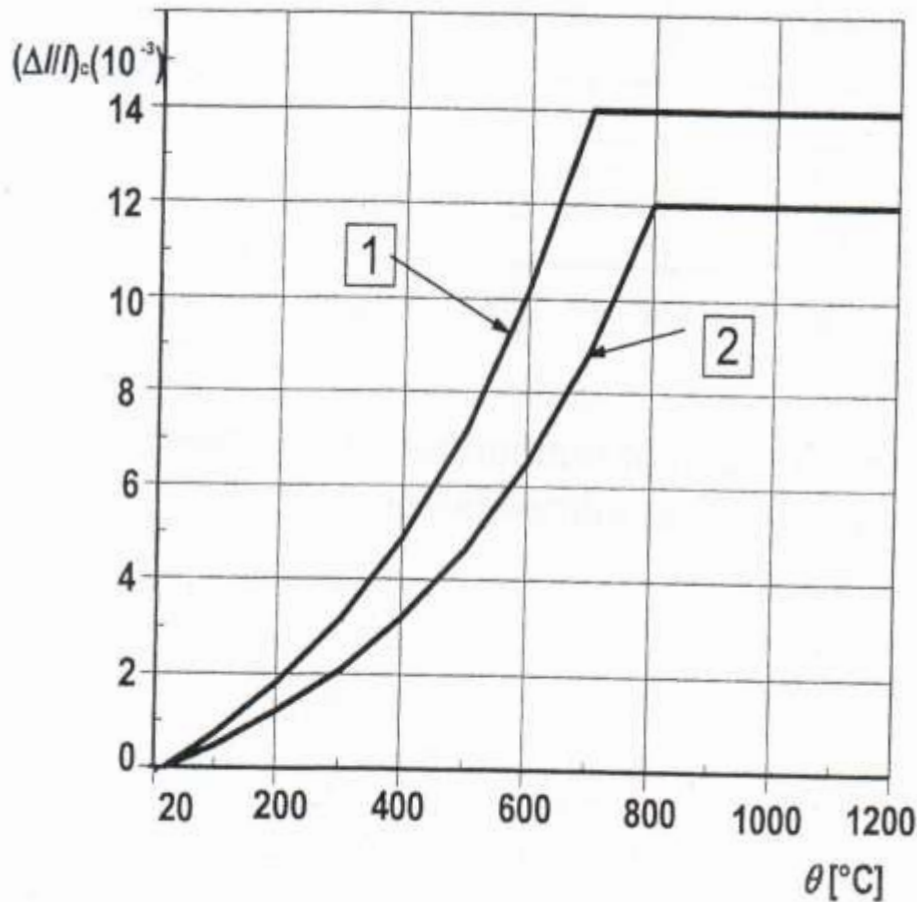
MSZ EN 1992-1-2:2004

Anyagjellemzők: beton

hőtágulás

MSZ EN 1992-1-2:2004

Curve 1: Siliceous aggregate

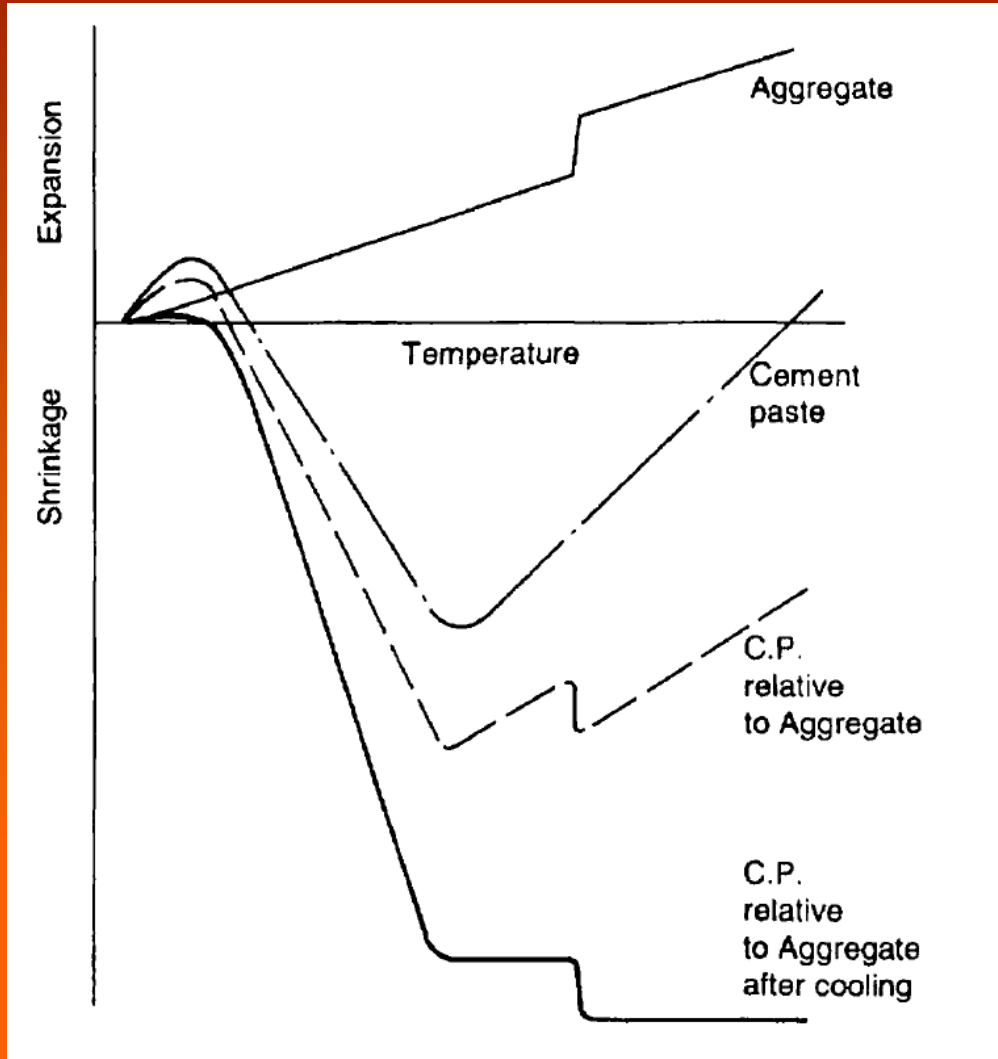
Curve 2: Calcareous aggregate

Anyagjellemzők: beton

hőtágulás

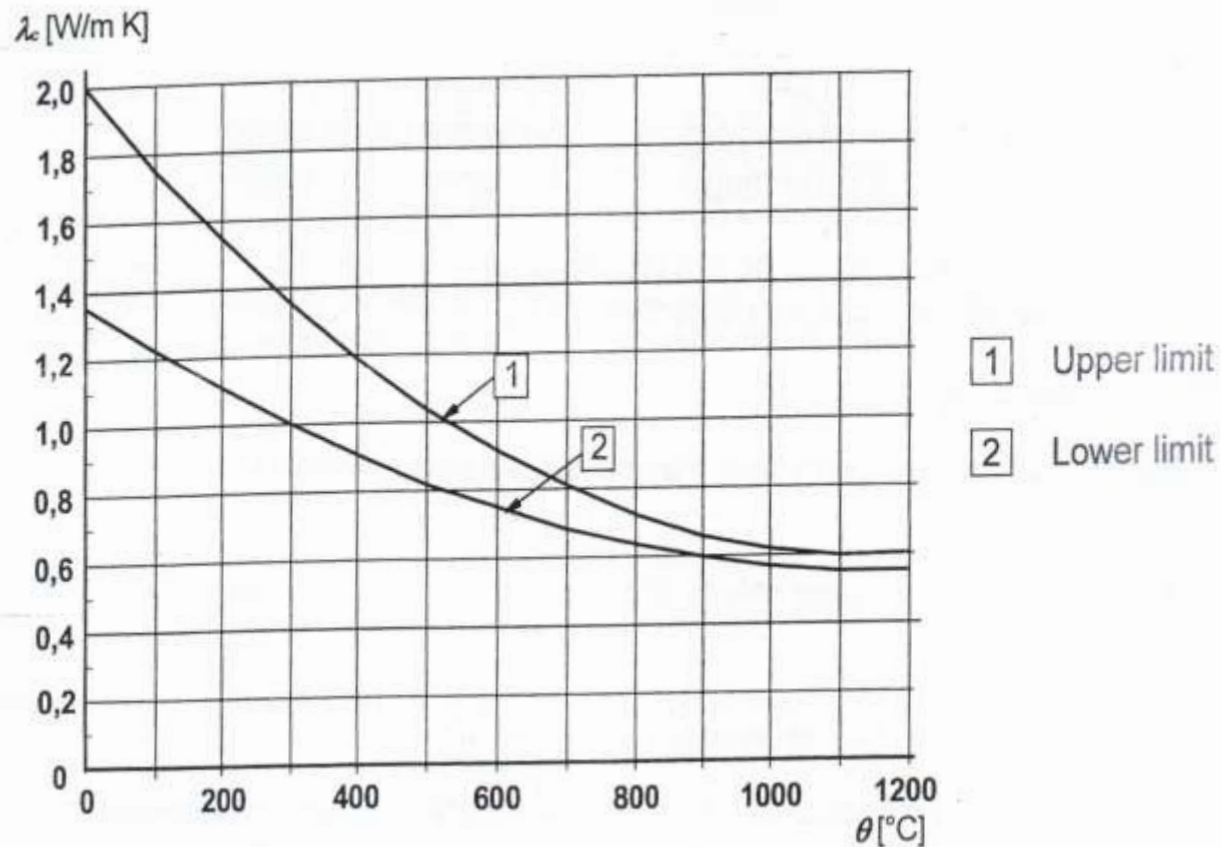
MC 2010

Anyagjellemzők: beton

hővezetési tényező

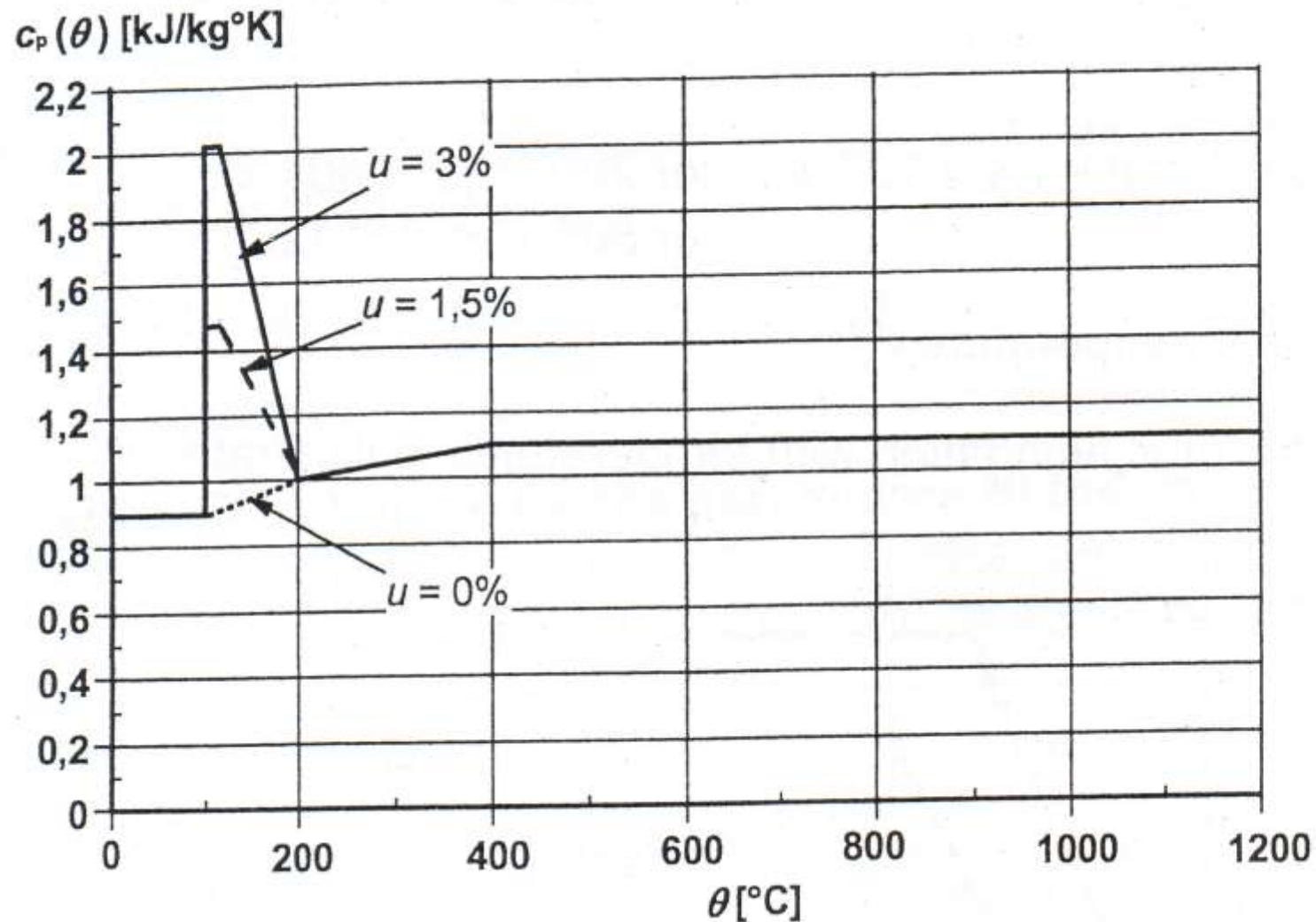
MSZ EN 1992-1-2:2004

Anyagjellemzők: beton

fajhő

MSZ EN 1992-1-2:2004

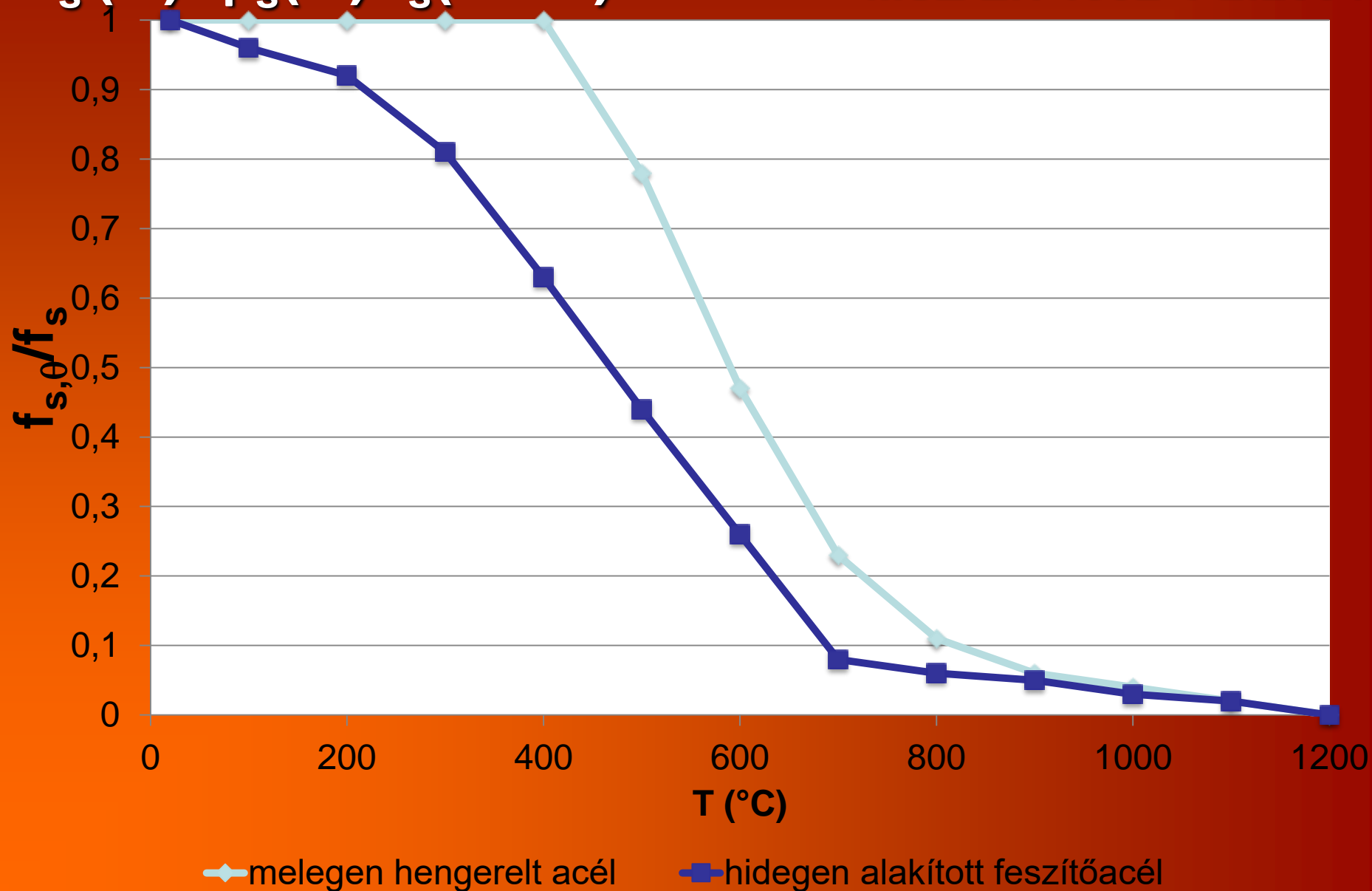

Acél

Húzószilárdság változása

$$f_s(\Theta) = \beta_s(\Theta) f_s(20^\circ\text{C})$$

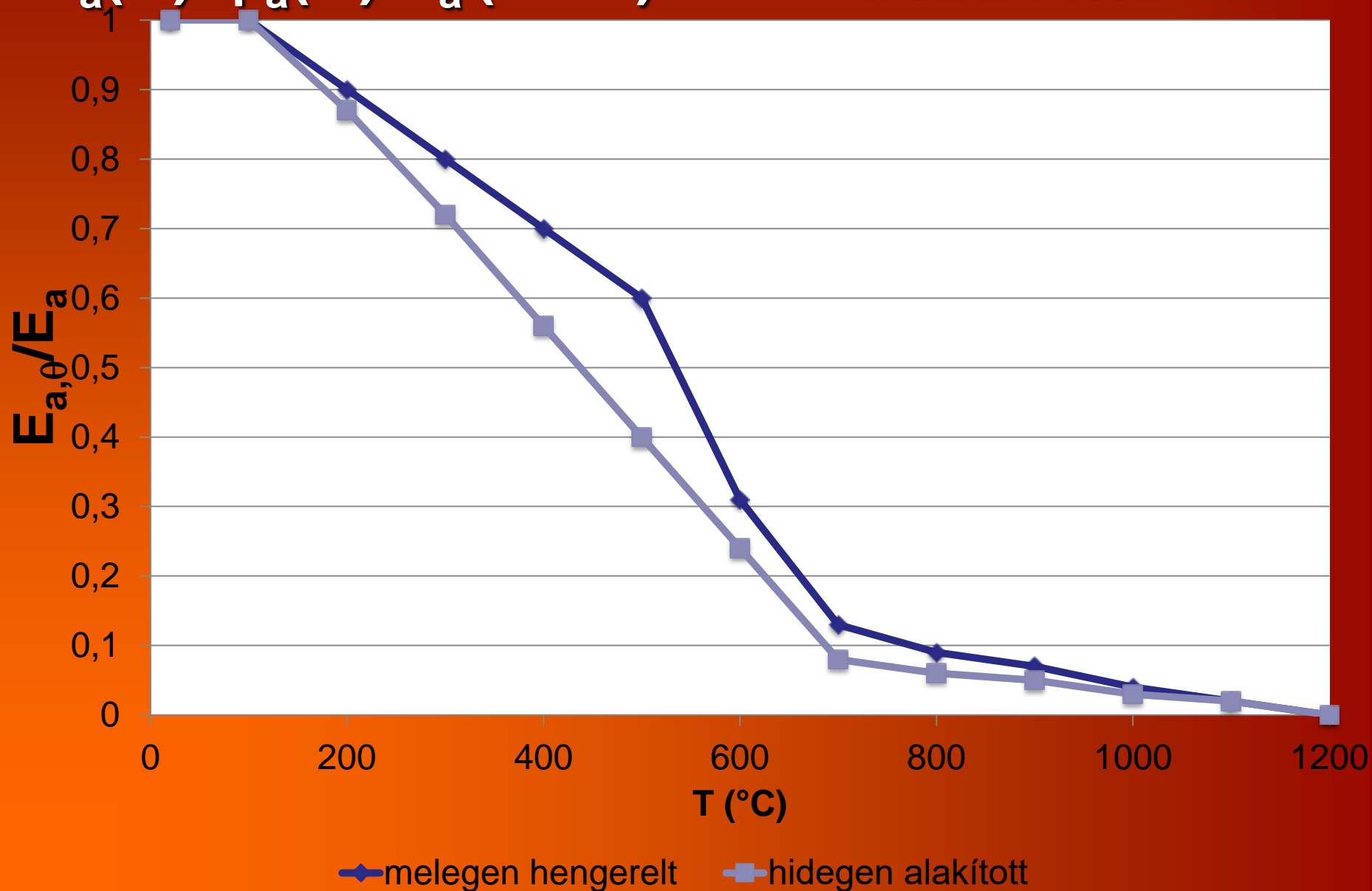
MSZ EN 1992-1-2:2004

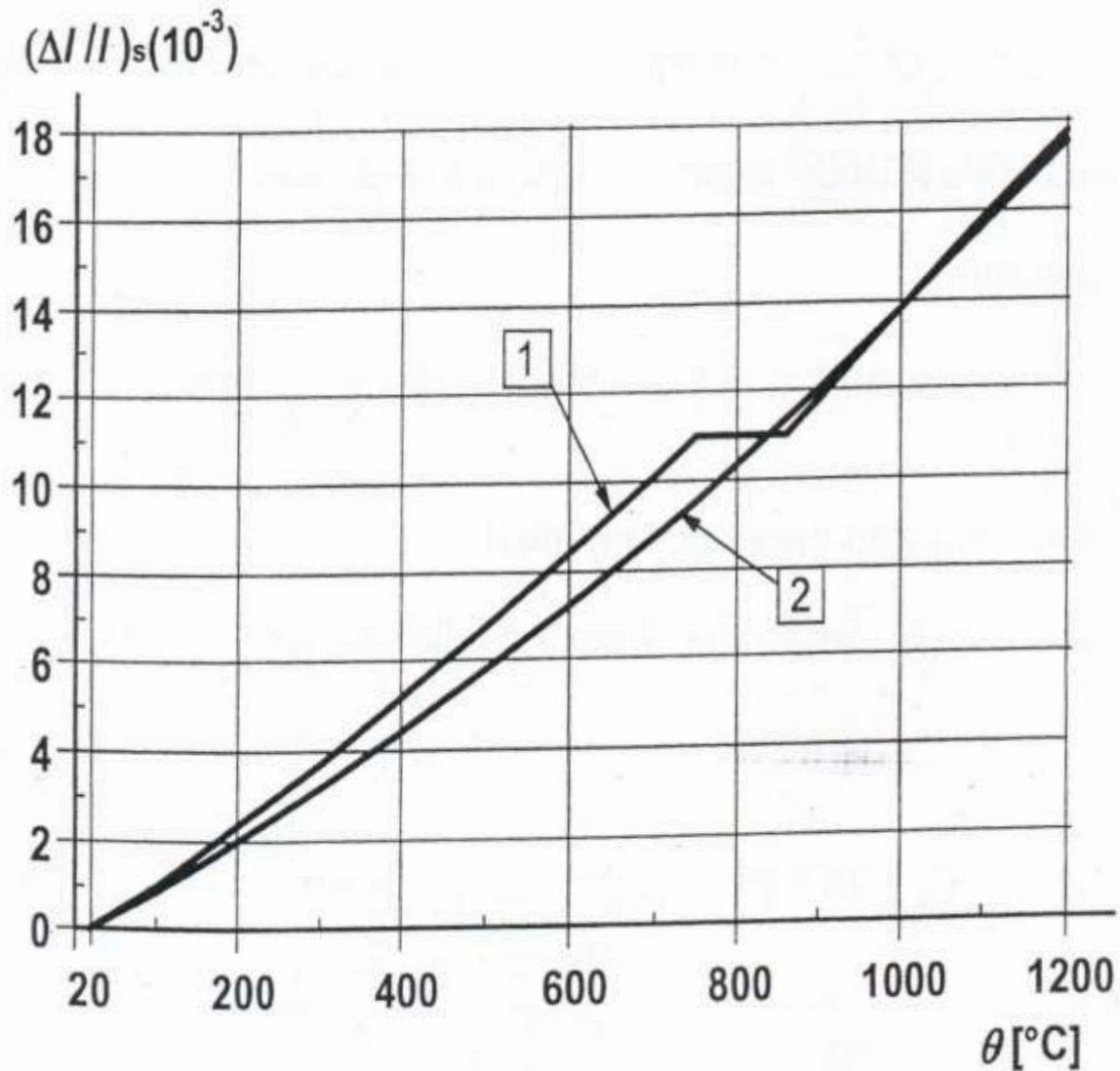
Rugalmassági modulus

$$E_a(\Theta) = \beta_a(\Theta) E_a(20^\circ\text{C})$$

MSZ EN 1992-1-2:2004

Hőtágulás

Curve 1 : Reinforcing steel

Curve 2 : Prestressing steel

Tűzterherre történő méretezés

Követelmények:

„R” - teherbírás

„E” - szerkezet integritás megőrzése

„I” - szigetelőréteg tűzállósága

elválasztó elem

„E” és „I”

teherviselő elem

„R”

Tűzterre való méretezés követelményei

A szilárdságtani és alakváltozási jellemzők tervezési értéke:

$$X_{d,fi} = k_0 X_k / \gamma_{M,fi}$$

$\gamma_{M,fi}$ osztott biztonsági tényező a tűzter esetén
= 1,0 beton, acél és betonacél (NAD)

Szerkezettervezés tűz hatására

Lehetőségek:

- táblázatosan megadott adtok (*tabulated data*)
- egyszerűsített számítási módszer (*simplified calculation*)
- bővített számítási módszer (*advanced calculation*)

A betonfelületek réteges leválásának elkerülése.

Feszített szerkezetek esetén a lehorgonyzások védelmét különleges elővigyázatossággal kell megoldani!

Egyszerű számítás/ellenőrzés:

Táblázatosan megadott adatok összehasonlítása

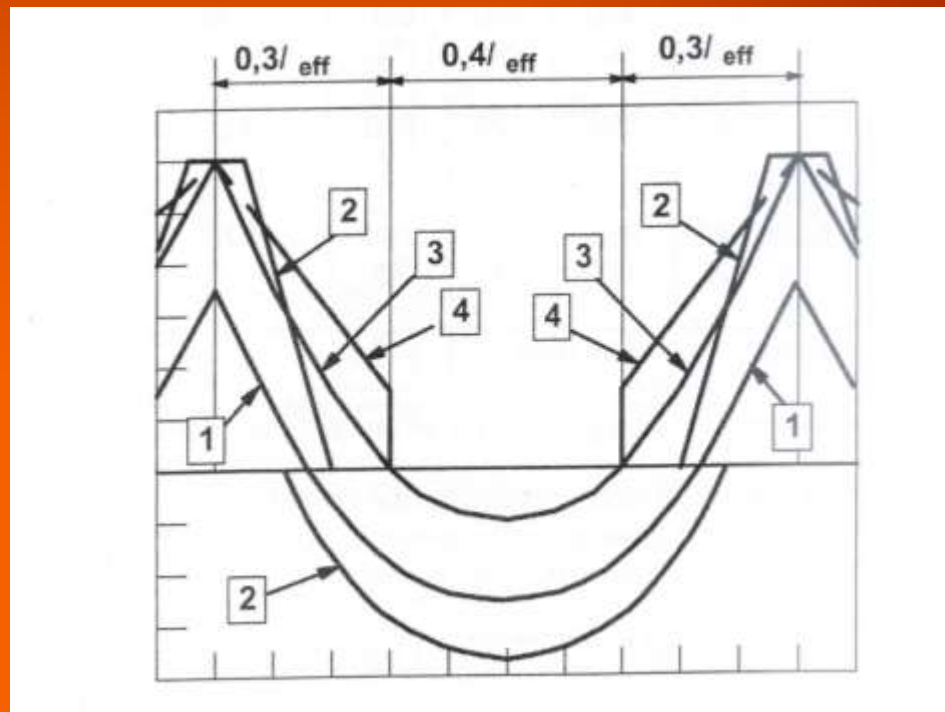
Tűzállósági igény függvényében:

minimális betonfedés (acélbetét hőmérséklete)

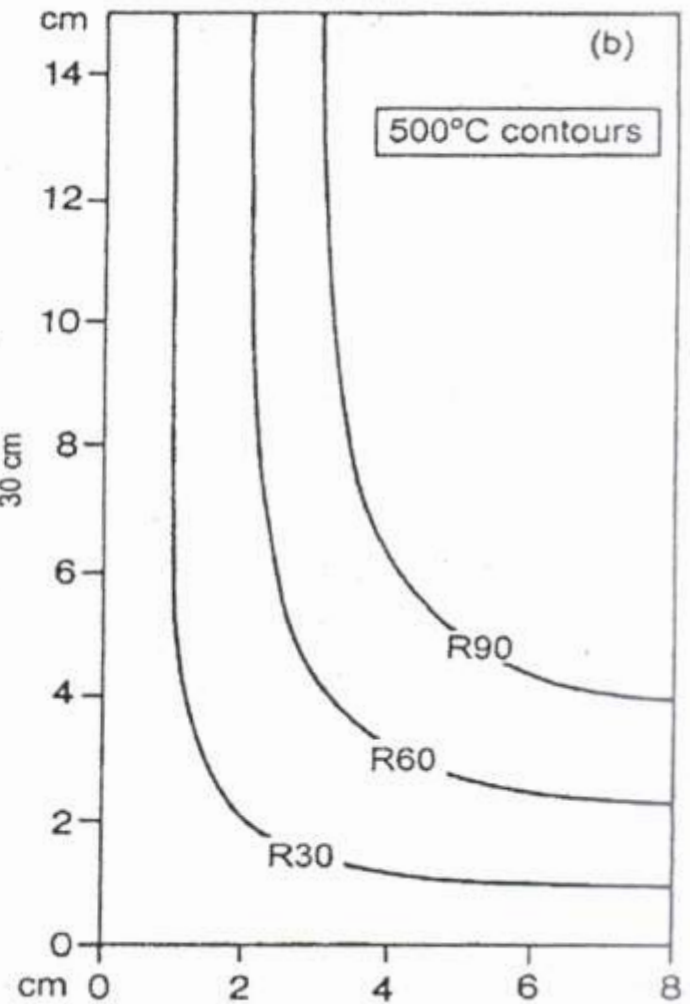
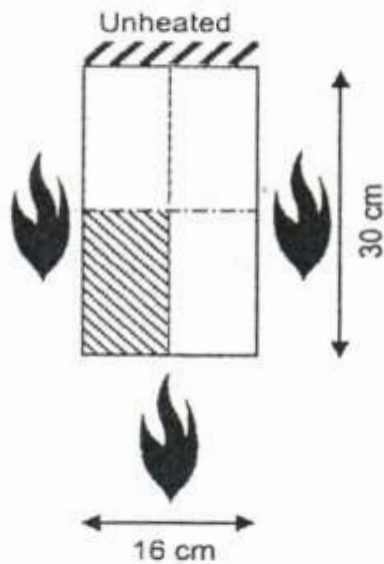
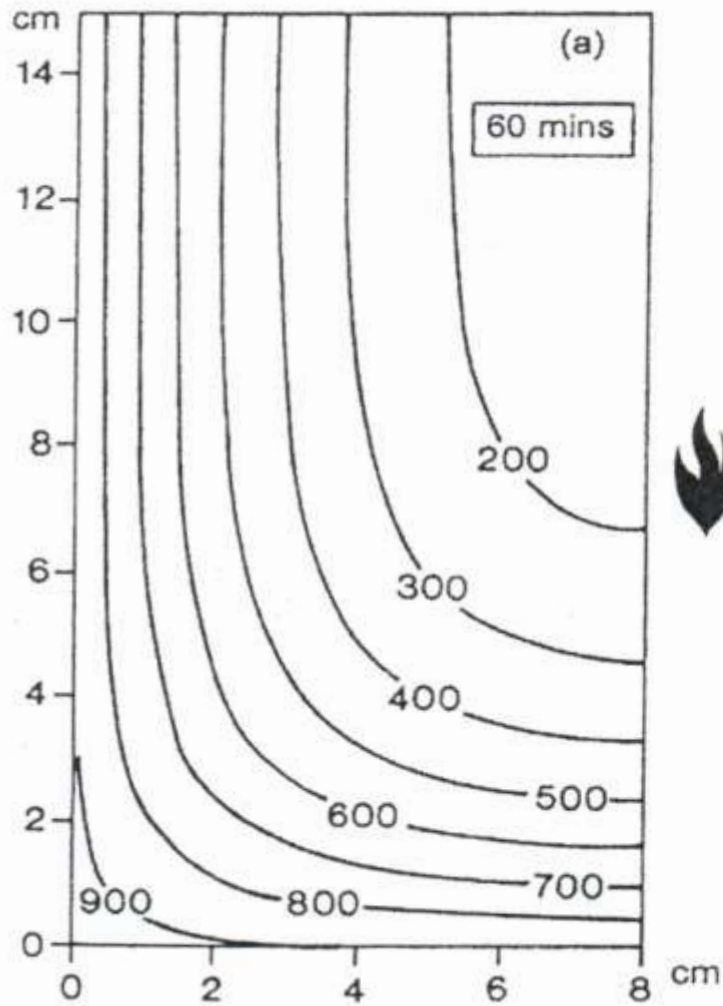
acélbetétek minimális mennyisége

szerkesztési szabályok

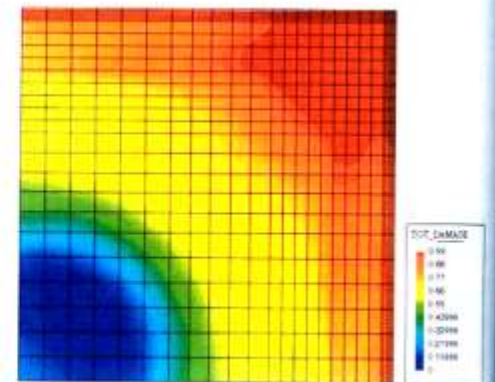
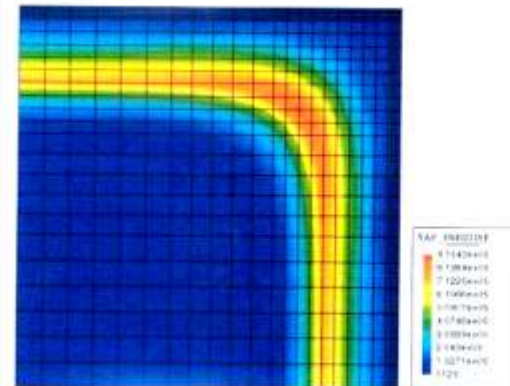
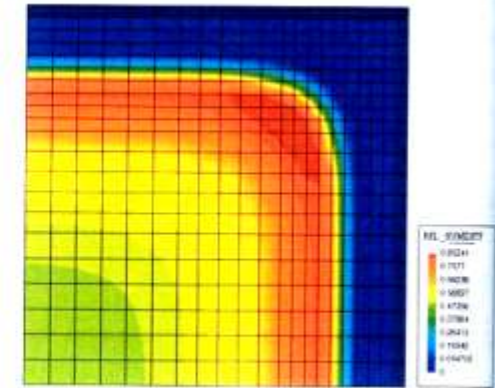
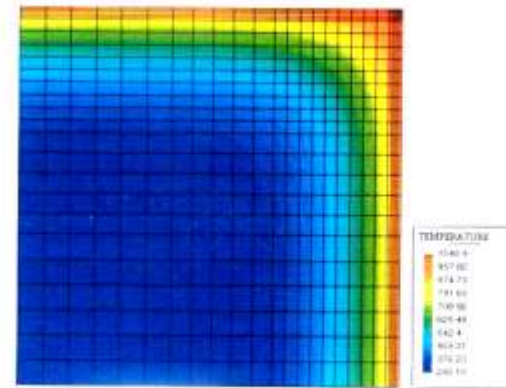
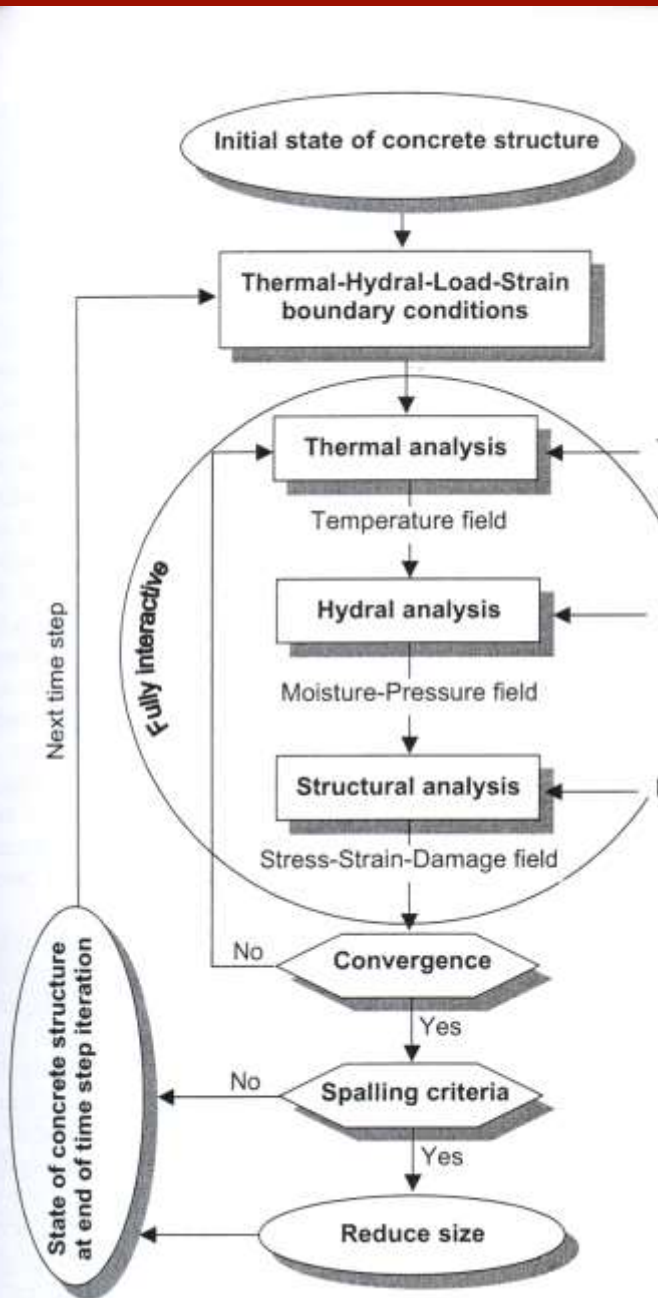
PI.: folyamatos többtámaszú gerenda, igénybevétel átrendeződés

500°C-os izoterma módszer

Termo-hidro-mechanikai méretezés (VEM)

A beton felületének réteges leválása

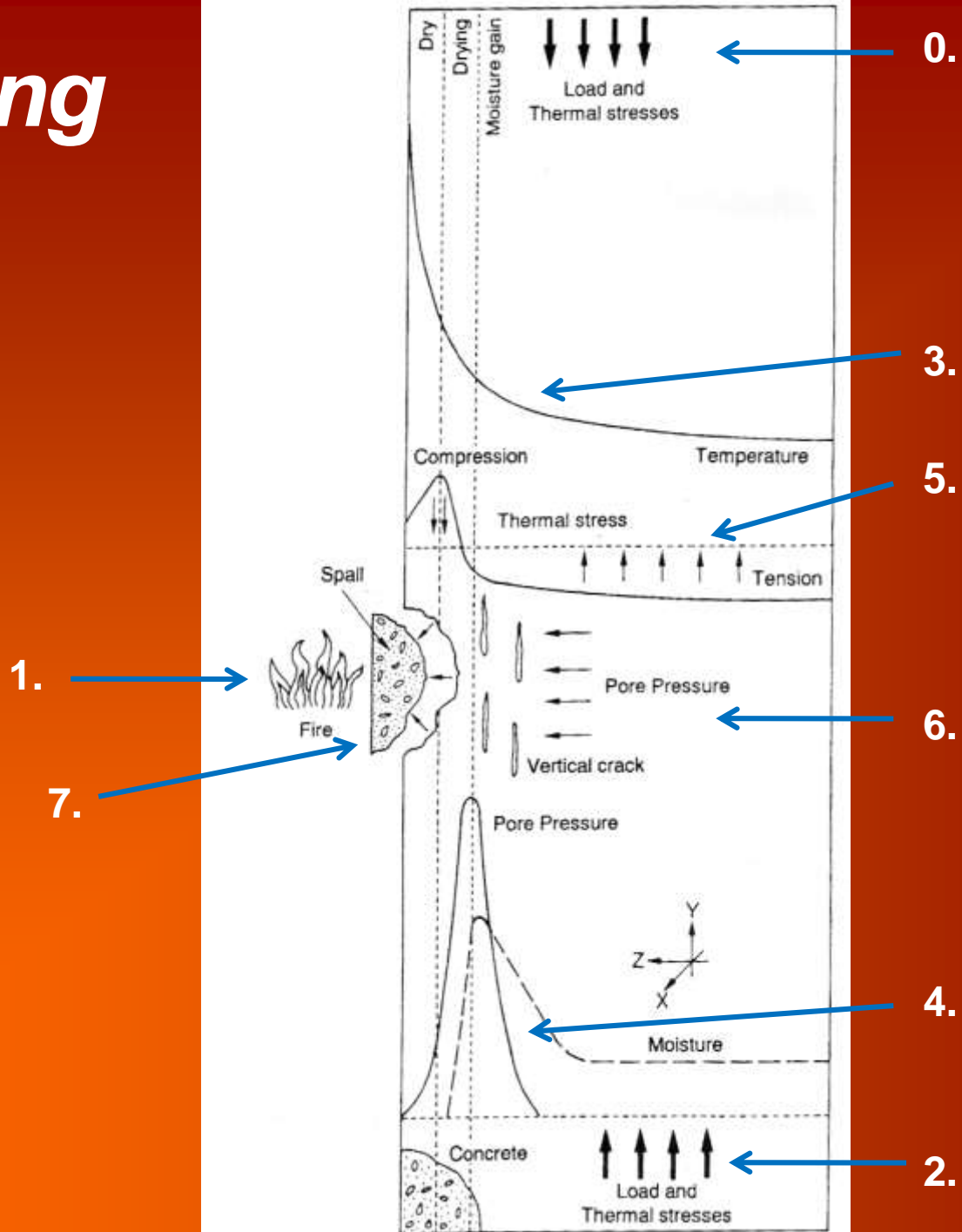
Mit tudunk modellezni?

	táblázatosan megadott adatok	egyszerűsített számítási mód	bővített számítási mód
egy elem vizsgálata	megoldott	megoldott	megoldott
szerkezeti rész vizsgálata	nem megoldott	megoldott	megoldott
szerkezet vizsgálata	nem megoldott	nem megoldott	megoldott

Spalling oka

- *pórus-gőznyomás*
- *hőtágulás*
- *előbbieik kombinációja*

Spalling

Robbanásszerű *spalling* befolyásoló tényezői

1) áteresztő-képesség

tömörebb szerkezet → *veszély nagyobb*

2) beton kora

idősebb beton → kisebb nedvességtartalom →
→ *kisebb kockázat*

3) beton szilárdsága

nagyobb szilárdság → tömörebb szerkezet →
→ *nagyobb kockázat*

4) adalékanyag típusa

kisebb lineáris hőtágulás → *kisebb kockázat*

könnyű ad. a. < bazalt < mészkő < kvarckavics

5) adalékanyag szemnagysága
nagyobb szemnagyság → *nagyobb kockázat*

6) repedések
mikrorepedés → *segít*
makrorepedés → *növeli a kockázatot*

7) vasalás
kedvezőtlen elhelyezés → repedések számát
növeli → *nagyobb kockázat*

8) betonfedés
nagyobb betonfedés → *nagyobb kockázat*

9) kiegészítő vasalás

kiegészítő kéregvasalás (vasháló) →

→ *csökkenti a kockázatot*

10) száladagolás

PP szálak

NC → *kockázatot csökkenti*

UHPC → *nem bizonyított a kedvező hatás*

11) Légpórus – tartalom

pórus-gőznyomást csökkent → *kisebb kockázat*

***Köszönjük megtisztelő
figyelmüket!***

